

Na osnovu člana 252. stav (1) tačka 5. a u vezi sa članom 47. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u suradnji sa tijelima nadležnim za saobraćaj, donosi

## **PRAVILNIK**

### **O POSTAVLJANJU POSEBNIH OBJEKATA NA CESTI RADI SMANJENJA BRZINE KRETANJA VOZILA**

#### **I - OPĆE ODREDBE**

Član 1.

##### **(Predmet Pravilnika)**

Ovim Pravilnikom određuju se vrste posebnih objekata na cesti radi smanjenja brzine kretanja vozila, mjesta i način postavljanja posebnih objekata na cesti i pribavljanje odobrenja za postavljanje posebnih objekata.

Član 2.

##### **(Mjesto za postavljanje posebnih objekata)**

- (1) Posebni objekti na cesti radi smanjenja brzine kretanja vozila (u daljnjem tekstu: posebni objekti) se postavljaju ispred pješačkih prijelaza, prijelaza biciklističkih staza/traka preko ceste, u blizini vrtića, škola i drugih lokacija na kojima često borave djeca, te u blizini mjesta kolektivnog boravka starijih osoba i osoba sa pojedinim funkcionalnim smetnjama - bolestima (osobe u invalidskim kolicima, rulatorima), u blizini lokacija gdje veći broj nezaštićenih učesnika u prometu prijelazi cestu (pješaci, biciklisti i sl.), željezničkih prijelaza, cestarskih naplatnih prolaza, kao i u blizini ukrštanja cesta.
- (2) Nije dozvoljeno postavljanje posebnih objekata na autocesti i brzjoj cesti.
- (3) Posebne objekte ne treba graditi i postavljati na cestama koje gravitiraju prema stanicama za prvu pomoć i bolnicama, kao i na cestama gdje je primarno kretanje vozila prve pomoći.

Član 3.

##### **(Način postavljanja posebnih objekata)**

- (1) Posebni objekti moraju biti označeni odgovarajućim saobraćajnim znakovima.
- (2) Površina posebnih objekata mora biti od protuklizajućeg materijala i označena reflektirajućim matrijama na onoj strani s koje se vozilo približava.
- (3) Posebni objekti moraju biti adekvatno fiksirani u kolovozni zastor, kako bi se spriječilo odvajanje pojedinačnih elemenata ili njihovih dijelova.
- (4) U zoni umjetnih izbočina, uzdignutih ploha, cestovnih jastuka i umjetnih ulegnuća moraju se sprovesti primjerene mjere odvodnje.

#### **II - VRSTE POSEBNIH OBJEKATA**

Član 4.

##### **(Vrste objekata koji se postavljaju)**

Na cestama se mogu postavljati slijedeći posebni objekti:

- a) **Optičke bijele crte** upozoravaju vozače na potrebu smanjivanja brzine kretanja vozila, izvode se pomoću sredstava za obilježavanje oznaka na kolovozu poprečno na smjer vožnje, a postavljaju se ispred raskrsnica, pješačkih prijelaza, opasnog dijela ceste i sl.
- b) **Zvučne ili vibracijske trake** upozoravaju vozače na potrebu smanjenja brzine kretanja vozila, izvode se hrapavljenjem kolovoznog zastora glodanjem ili nanošenjem tankih reljefnih slojeva na kolovoz, koje pri prijelazu vozila proizvode vibracije i zvučne efekte.
- 1) **Zvučne trake** pri prijelazu vozila proizvode tihe vibracije, a u pravilu se postavljaju ispred škola, vrtića, željezničkih prijelaza, pješačkih prijelaza, cestarskih naplatnih prolaza, ukrštanja i opasnih zavoja gdje su velike brzine kretanja i gdje se želi zvukom i malim vibracijama vozila, upozorenjem, postići smanjivanje brzine na propisanu;
- 2) **Vibracijske trake** pri prijelazu vozila proizvode jače vibracije, a postavljaju se na mjestima gdje se želi upozoriti vozača na vožnju po uspostavljenom ograničenju brzine kretanja.
- c) **Umjetne izbočine** su fizičke naprave koje se u pravilu postavljaju prije zone smirivanja saobraćaja, odnosno u stambenim ulicama, obilježenim saobraćajnim znakom "zona u kojoj je ograničena brzina" ili znakom "područje smirenog saobraćaja", a postavljaju se preko polovine ili po cijeloj širini saobraćajne trake i konveksnog su profila.
- d) **Uzdignute plohe** su fizičke naprave trapeznog profila, namijenjene za prisilno smanjivanje brzine kretanja koje se moraju razlikovati od kolovozne površine ceste po materijalu i boji tako da su dobro vidljive danju i noću.
- e) **Cestovni jastuci** su fizičke naprave koje se izgrađuju kao umjetne izbočine u vidu jastuka (u obliku piramide sa odsječenim vrhom), ne protežu se preko cijele saobraćajne trake, te je vozilima sa većim razmakom između točkova (autobusima i sl.) olakšano prelazjenje.
- f) **Umjetna ulegnuća** su fizičke naprave koje se postavljaju kao "izvrnute" umjetne izbočine za smanjenje brzine kretanja vozila na dionicama cesta i mjestima gdje je veći rizik nastanka saobraćajne nezgode. A oblikovana su tako da ga "teška" vozila mogu preći bez većih poteškoća.
- g) **Kraće suženje ceste** se izvodi u cilju smanjenja brzine kretanja vozila i istovremeno se omogućuje lakše prelazjenje ceste od strane pješaka i biciklista, a dato suženje skraćuje put kretanja nezaštićenih učesnika u saobraćaju, omogućuje da isti lakše uočavaju i da budu uočeni od strane drugih učesnika u saobraćaju.
- h) **Cestovne kapije** se izvode kao posebni objekti za smanjenje brzine kretanja vozila na cesti kod ulaza u gusto naseljena mjesta, gradove ili područja grada, a kolovozne trake se razdvajaju u simetričnom ili asimetričnom obliku i u međuprostoru - razdjelnom ostrvu se obično sadi nisko rastinje.
- i) **Bojenje markiranih dijelova ceste** se koristi za povećanje pozornosti učesnika u saobraćaju na određenu lokaciju ili kategoriju učesnika u saobraćaju (prijelaz biciklističke staze preko kolovoza), u cilju smanjenja brzine kretanja, a obično se boji kolovozni zastor sa plavom ili crvenom bojom. Za zaštitu pješačkih prijelaza u cilju bolje uočljivosti koriste se žute ili crvene linije uporedo sa bijelim linijama koje označavaju pješački prijelaz.

### III - NAČIN POSTAVLJANJA I OZNAČAVANJA POSEBNIH OBJEKATA

#### Član 5.

##### (Optičke bijele crte)

- (1) Optičke bijele crte upozorenja se izvode serijskim postavljanjem najmanje 4 bijele reflektivne trake poprečno na smjer vožnje preko cijele širine saobraćajnih traka, sve veće širine i na sve manjem razmaku.
- (2) Prva crta mora biti širine 20 cm, a slijedećim se povećava širina za 10 cm (slika 1).

(3) Razmak između crta je ovisan o početnoj brzini (npr. 80 km/h) i konačnoj brzini (npr. 40 km/h) koju vozilo postiže prije opasnog dijela ceste (slika 2).

Slika 1.

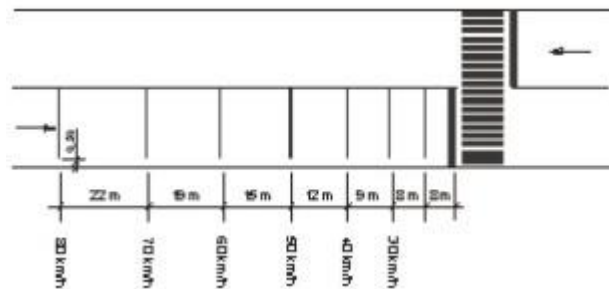
Slika 2.

#### Član 6.

##### (Zvučna traka)

(1) Trake za zvučno upozoravanje vozača ("zvučna traka"), se izvede hrapavljene kolovoznog zastora površinskim sredstvima, glodanjem ili nanošenjem eruptivne kamene granulacije veličine 8-12 mm (slika 3).

(2) Zvučne trake se izvedu u paru na udaljenosti 1,8 m (2,0 m), preko saobraćajnih traka, širine 15-40 cm i visine 5-12 mm na međusobnom razmaku koji je ovisan o početnoj (npr. 80 km/h) i konačnoj brzini (npr. 40 km/h) koju vozilo postiže prije opasnog dijela ceste.



Slika 3.

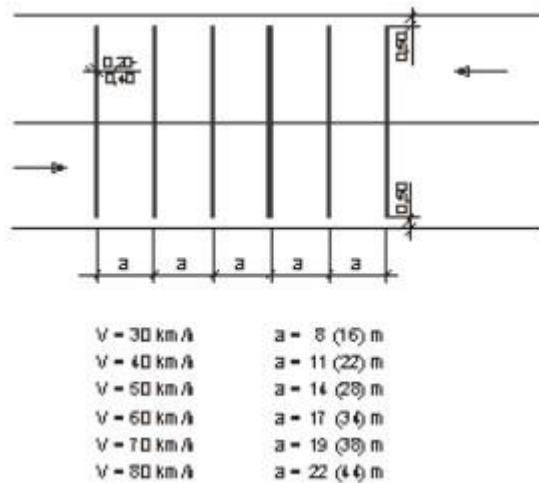
#### Član 7.

##### (Vibracijska traka)

(1) Vibracijske trake su položene u paru na međusobnoj udaljenosti 1,8 m (2,0 m), slika 4.

(2) Vibracijske trake izvedu se od kamene eruptivne granulacije preko cijele širine kolovoza, širine 20-40 cm i visine 18-25 mm.

(3) Razmak para traka "a" je zavisan od najveće dozvoljene brzine, što u pravilu predstavlja vremenski prolaz od 1 sekunde odnosno 2 sekunde.

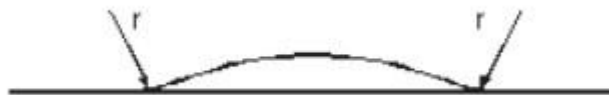


Slika 4.

### Član 8.

#### (Umjetne izbočine)

- (1) Umjetne izbočine se postavljaju u nizu, a međusobna udaljenost izbočina može iznositi od 20 do 60 m ovisno o situaciji.
- (2) Ovisno o ograničenju brzine, umjetne izbočine su slijedećih dimenzija:
  - a) za 50 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 60 cm, a visina ne smije prelaziti 3 cm;
  - b) za 40 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 85 cm, a visina ne smije prelaziti 5 cm;
  - c) za 30 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 120 cm, a visina ne smije prelaziti 7 cm.



Slika 5.

- (3) Tip a) i b) iz stava (2) ovog člana moraju se izvoditi od modularnih elemenata, od gume ili plastične mase, a tip c) može se izvoditi i od asfaltne mase.
- (4) Umjetne izbočine mogu se raditi kao privremene (kod radova na cesti i sl.) u vidu "gumenog jastuka" koji se automatski naduvava, na visinu do 5 cm, ako vozač ne smanji brzinu kretanja vozila.

### Član 9.

#### (Uzdignute plohe)

- (1) Uzdignute plohe se izvode pojedinačno ili u nizu većinom na mjestima gdje se nalazi obilježeni pješački prijelaz (slika 6).
- (2) Visina plohe je 5 - 12 cm, dužina 2 -30 metara.
- (3) Nagib prilaznih rampi iznosi između 1:10 do 1:20, a dužina prilaznih rampi ovisna je o visini plohe i minimalno je dužine 1 m.



Slika 6.

#### Član 10.

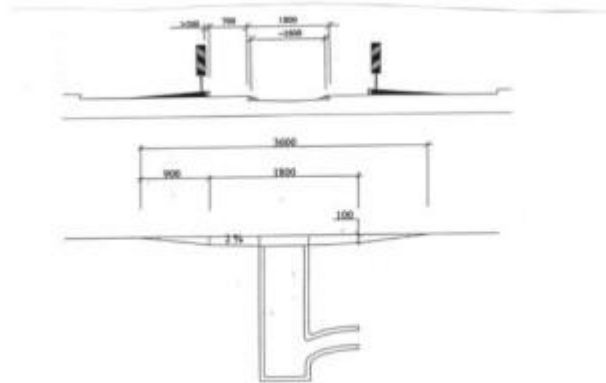
##### (Cestovni jastuci)

- (1) Cestovni jastuci se postavljaju u pravilu za smanjenje brzine na ispod 30 km /h, na udaljenosti od 4,5 do 6 metara ispred pješačkog prijelaza, prijelaza biciklističke staze preko ceste, raskrsnice i sl.
- (2) U pravilu, uporedo sa izgradnjom cestovnih jastuka rade se i pješačka ostrva.
- (3) Dimenzije cestovnog jastuka su načelno:
  - a) poprečna širina gornje plohe je 120 cm, visina 8 cm i nagib 1:5 prema stranama;
  - b) uzdužna širina gornje plohe je 200 cm, visina 8 cm i nagib 1:10 u pravcu kretanja vozila.

#### Član 11.

##### (Umjetna ulegnuća)

- (1) Umjetna ulegnuća se postavljaju (izgrađuju) na cestama na kojima je veći intenzitet saobraćaja vozila javnog gradskog linijskog saobraćaja (autobusa) i teških teretnih vozila.
- (2) Kod izgradnje ulegnuća posebno se mora voditi računa o adekvatnoj odvodnji. [irina ulegnuća je načelno 160 cm (slika 7).

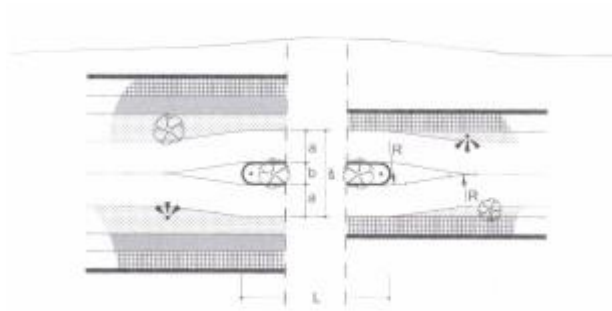


Slika 7.

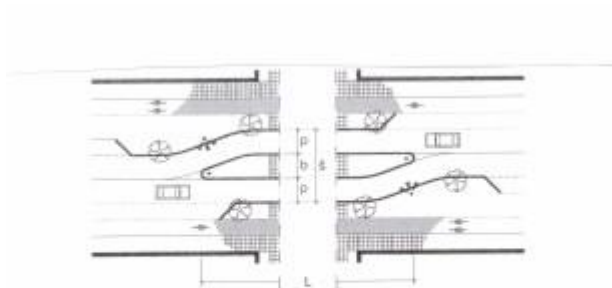
#### Član 12.

##### (Cestovne kapije)

- (1) Cestovne kapije se izvode kao posebni objekti kod kojih se kolovozne trake razdvajaju u simetričnom (slika 8.) ili asimetričnom obliku (slika 9.), a u međuprostoru - razdjelnom ostrvu se obično sadi nisko rastinje.
- (2) Dužina razdjelnog ostrva se u načelu kreće od 15 do 30 metara.
- (3) Izgrađuju se na cesti kod ulaza u gusto naseljena mjesta, gradove ili područja grada.



Slika 8.



Slika 9.

#### IV - ODOBRENJA ZA POSTAVLJANJE POSEBNIH OBJEKATA

##### Član 13.

##### **(Izdavanje odobrenja za postavljanje posebnih objekata)**

- (1) Za postavljanje posebnog objekta potrebno je da podnosilac zahtjeva za postavljanje posebnog objekta u svom zahtjevu, koji podnosi preduzeću ili odgovarajućoj instituciji koja upravlja cestama, navede razloge i druge analitičke parametre koji opravdavaju postavljanje posebnih objekata.
- (2) O zahtjevu iz prethodnog stava ovog člana rješava upravitelj cesta. Ukoliko zahtjev riješi pozitivno radi na izradi posebnog objekta ili elaborata.
- (3) Troškovi izrade projekta odnosno elaborata kao i postavljanje posebnih objekata pada na teret upravitelja cesta.
- (4) Na osnovu posebnog saobraćajnog projekta na kolovozu se postavljaju drumski jastuci, umjetna ulegnuća, kraća suženja puta i cestovne kapije.
- (5) Na osnovu posebnog saobraćajnog elaborata na kolovozu se postavljaju optičke bijele crte, zvučne i vibracijske trake, te vrši bojenje markiranih dijelova puta.

#### V - PRIJELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

##### Član 14.

##### **(Prijelazne odredbe)**

Posebni objekti i saobraćajni znakovi postavljeni uz njih, koji nisu u skladu s ovim Pravilnikom, a zateknu se na cestama na dan donošenja ovog Pravilnika, moraju se ukloniti, odnosno uskladiti sa ovim Pravilnikom do 31. decembra 2007. godine.

Član 15.

**(Prestanak primjene propisa)**

Na dan donošenja ovog Pravilnika prestaje primjena propisa koji se odnose na pitanja iz ovog Pravilnika, koji su regulirali ovu oblast u BiH.

Član 16.

**(Stupanje na snagu i objava)**

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

---

Broj 01-02-2-328-4/07  
2. februara 2007. godine  
Sarajevo

---

Ministar  
dr. **Branko Dokić**, s. r.

---